



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 17.4.2018
COM(2018) 212 final

2018/0104 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SWD(2018) 110 final} - {SWD(2018) 111 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η διαφύλαξη της ασφάλειας των ταξιδιωτικών εγγράφων και των εγγράφων ταυτότητας αποτελεί βασικό στοιχείο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος καθώς και της δημιουργίας πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας. Πολλές από τις πρωτοβουλίες που έχει λάβει η ΕΕ τα τελευταία έτη για τη βελτίωση και την ενίσχυση της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων στηρίζονται στην ύπαρξη ασφαλών ταξιδιωτικών εγγράφων και εγγράφων ταυτότητας. Η πρόσφατη τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν¹ καθιστά υποχρεωτικό τον συστηματικό έλεγχο όλων των προσώπων και την επαλήθευση των ταξιδιωτικών εγγράφων τους, ανεξαρτήτως της ιθαγένειας του κατόχου, με βάση το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και τη βάση δεδομένων της Ιντερπόλ για κλαπέντα και απολεσθέντα ταξιδιωτικά έγγραφα (SLTD).

Η κινητικότητα των πολιτών της ΕΕ αυξάνεται όλο και περισσότερο. Περισσότεροι από 15 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ διαμένουν και περισσότεροι από 11 εκατομμύρια εργάζονται σε κράτος μέλος άλλο από τη χώρα ιθαγένειας². Περισσότεροι από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι ταξιδεύουν κάθε χρόνο εντός της ΕΕ ή διασχίζουν τα εξωτερικά σύνορά της³.

Η παρούσα πρόταση κανονισμού εντάσσεται στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης του Δεκεμβρίου 2016 για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής απάντησης στην απάτη σχετικά με τα ταξιδιωτικά έγγραφα⁴, στο οποίο η Επιτροπή προσδιόρισε ενέργειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ασφάλειας των εγγράφων, συμπεριλαμβανομένων των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής, στο πλαίσιο των πρόσφατων τρομοκρατικών επιθέσεων στην Ευρώπη. Οι στόχοι του εν λόγω σχεδίου δράσης, στη συνέχεια, εγκρίθηκαν από τα συμπεράσματα του Συμβουλίου⁵, τα οποία ήταν επακόλουθο των επανειλημμένων εκκλήσεων του Συμβουλίου για τη βελτίωση της ασφάλειας των εγγράφων ταυτότητας και διαμονής⁶.

Ήδη στην ανακοίνωση της Επιτροπής του 2016 με τίτλο «Ενίσχυση της ασφάλειας σε έναν κόσμο σε διαρκή κίνηση: βελτιωμένη ανταλλαγή πληροφοριών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και ισχυρότερα εξωτερικά σύνορα»⁷, η Επιτροπή υπογράμμισε την ανάγκη για ασφάλεια των ταξιδιωτικών εγγράφων και των δελτίων ταυτότητας για την ακριβή εξακρίβωση της ταυτότητας ενός προσώπου, τονίζοντας ότι μια βελτιωμένη προσέγγιση του ζητήματος θα βασίζεται στην ύπαρξη ισχυρών συστημάτων για την πρόληψη καταχρήσεων

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/458 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 όσον αφορά την ενίσχυση των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα με χρήση οικείων βάσεων δεδομένων.

² Ετήσια έκθεση του 2016 για την κινητικότητα των εργαζομένων εντός της ΕΕ (στοιχεία του 2015).

³ Πίνακες του 2015 σχετικά με τις διασυννοριακές μετακινήσεις πολιτών της ΕΕ (για όλους τους λόγους) — http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics.

⁴ COM(2016) 790 final.

⁵ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής απάντησης στην απάτη σχετικά με τα ταξιδιωτικά έγγραφα, που εγκρίθηκαν στις 27 Μαρτίου 2017. <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/27/jha-travel-document-fraud>.

⁶ Ήδη το 2005, τα κράτη μέλη ενέκριναν ομόφωνα τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα για μια ασφαλή διαδικασία έκδοσης των δελτίων ταυτότητας των κρατών μελών (έγγραφο του Συμβουλίου 14390/05). Ακολούθησε η έκδοση ψηφίσματος το 2006 <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2014938%202006%20INIT>.

⁷ COM(2016) 602 final.

και απειλών κατά της εσωτερικής ασφάλειας που οφείλονται σε ελλείψεις όσον αφορά την ασφάλεια των εγγράφων. Επιπλέον, στην έκθεση 2017 για την ιθαγένεια της ΕΕ, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να αναλύσει τις επιλογές πολιτικής με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής⁸.

Από τα είκοσι έξι κράτη μέλη της ΕΕ που εκδίδουν δελτία ταυτότητας για τους υπηκόους τους, στα 15 από αυτά⁹ είναι κοινή και υποχρεωτική η κατοχή δελτίου ταυτότητας. Σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων (οδηγία 2004/38/ΕΚ¹⁰), τα δελτία ταυτότητας μπορούν να χρησιμοποιούνται ως ταξιδιωτικά έγγραφα από πολίτες της ΕΕ όταν ταξιδεύουν εντός της ΕΕ, αλλά και όταν εισέρχονται στην ΕΕ από τρίτες χώρες, και, πράγματι, χρησιμοποιούνται συχνά για τα ταξίδια. Επιπλέον, τα κράτη μέλη έχουν συνάψει συμφωνίες με τρίτες χώρες για να μπορούν οι πολίτες της ΕΕ να ταξιδεύουν με τα εθνικά τους δελτία ταυτότητας. Σ' αυτά τα ταξίδια περιλαμβάνονται και τα ταξίδια σε τρίτες χώρες για συμμετοχή σε τρομοκρατικές δραστηριότητες και η επιστροφή στην ΕΕ.

Επί του παρόντος, τα επίπεδα ασφάλειας των εθνικών δελτίων ταυτότητας που εκδίδουν κράτη μέλη καθώς και των εγγράφων διαμονής των υπηκόων της Ένωσης που διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος και των μελών των οικογενειών τους παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές, γεγονός το οποίο ενισχύει τον κίνδυνο απάτης και πλαστογράφησης εγγράφου, ενώ προκαλεί πρακτικές δυσκολίες στους πολίτες κατά την άσκηση του δικαιώματός τους για ελεύθερη κυκλοφορία.

Επίσης, και οι πολίτες της ΕΕ χρησιμοποιούν το δελτίο ταυτότητας για την εξακρίβωση της ταυτότητάς τους στην καθημερινή τους ζωή από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς όταν ασκούν το δικαίωμά τους να διαμένουν σε άλλη χώρα της ΕΕ (μετακινούμενοι πολίτες της ΕΕ).

Σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/ΕΚ, οι μετακινούμενοι πολίτες και τα μέλη της οικογένειάς τους, που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, λαμβάνουν επίσης έγγραφα που αποδεικνύουν τη διαμονή τους στο κράτος μέλος υποδοχής. Αν και αυτοί οι τίτλοι διαμονής δεν είναι ταξιδιωτικά έγγραφα, τα δελτία διαμονής για τα μέλη της οικογένειας των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ, τα οποία τα ίδια δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, σε συνδυασμό με διαβατήριο, παρέχουν στον κάτοχο το δικαίωμα εισόδου στην ΕΕ χωρίς θεώρηση διαβατηρίου όταν συνοδεύει ή πηγαίνει να συναντήσει πολίτη της ΕΕ.

Η πλαστογράφηση εγγράφων ή η παρουσίαση ψευδών περιστατικών ως πραγματικών όσον αφορά τους όρους που συνδέονται με το δικαίωμα διαμονής έχουν αναγνωριστεί ως η σημαντικότερη περίπτωση απάτης στο πλαίσιο της οδηγίας¹¹, η οποία με τη σειρά της επιτρέπει την καταπολέμηση της απάτης αυτού του είδους στο άρθρο 35.

Με βάση τα παραπάνω, κρίνεται απαραίτητο η ΕΕ και κυρίως τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειες για τη βελτίωση της ασφάλειας των εγγράφων που εκδίδονται για πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Η ενισχυμένη ασφάλεια των εγγράφων αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη βελτίωση της ασφάλειας στο

⁸ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την έκθεση 2017 για την ιθαγένεια της ΕΕ, που εγκρίθηκαν στις 11 Μαΐου 2017. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9080-2017-INIT/en/pdf>.

⁹ Επιπλέον, σε πέντε άλλα κράτη μέλη οι πολίτες είναι υποχρεωμένοι να διαθέτουν γενικό έγγραφο για τους σκοπούς της ταυτοποίησης. Στην πράξη, αυτό συχνά είναι το δελτίο ταυτότητας.

¹⁰ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77).

¹¹ COM(2009) 313 final.

εσωτερικό της ΕΕ και στα σύνορά της και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια αποτελεσματική και αυθεντική Ένωση Ασφάλειας. Η συμπερίληψη των βιομετρικών στοιχείων, και ιδίως η συμπερίληψη δακτυλικών αποτυπωμάτων, καθιστά τα έγγραφα πιο αξιόπιστα και ασφαλή. Σ' αυτό το πλαίσιο, είναι πολύ σημαντική η σταδιακή κατάργηση των εγγράφων με ασθενή χαρακτηριστικά ασφάλειας το συντομότερο δυνατόν.

Στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2018 παρουσιάζεται μια νομοθετική πρωτοβουλία (REFIT) για τη βελτίωση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους, που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους¹². Στόχος είναι η ενίσχυση της ευρωπαϊκής ασφάλειας, με τη γεφύρωση των κενών ασφάλειας που προκύπτουν από επισφαλή έγγραφα, και η διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας από τους μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους, με την αύξηση της αξιοπιστίας και της αποδοχής των εγγράφων τους σε διασυνοριακές καταστάσεις.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η ΕΕ παρέχει στους πολίτες της χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας. Οι Ευρωπαίοι θεωρούν την ελεύθερη κυκλοφορία ένα μείζον επίτευγμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Καλύπτει το δικαίωμα εισόδου και εξόδου από το έδαφος ενός άλλου κράτους μέλους και το δικαίωμα παραμονής και διαβίωσης σ' αυτό. Τα μέτρα αυτά αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία δεν μπορεί να διαχωριστούν από τα μέτρα που εγγυώνται την ασφάλεια εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πολλά από τα μέτρα ασφάλειας της ΕΕ στηρίζονται στην ύπαρξη ασφαλών ταξιδιωτικών εγγράφων και εγγράφων ταυτότητας — όπως οι συστηματικοί έλεγχοι που θεσπίστηκαν με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν¹³ στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν. Η βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών, μέσω της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ για τη διαχείριση της ασφάλειας, των συνόρων και της μετανάστευσης, όπως προτάθηκε πρόσφατα από την Επιτροπή¹⁴, θα εξαρτηθεί επίσης από την ενισχυμένη ασφάλεια των εγγράφων, περιλαμβανομένης της διεξαγωγής ελέγχων ταυτότητας από τις αρμόδιες αρχές στο εσωτερικό των κρατών μελών της ΕΕ.

¹² Το θέμα αυτό συζητήθηκε επίσης στο πλαίσιο της πλατφόρμας REFIT [γνώμη που υποβλήθηκε στην πλατφόρμα REFIT από έναν πολίτη (LiL 242) σχετικά με τα δελτία ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά έγγραφα, 7 Ιουνίου 2017]. Η πλατφόρμα REFIT ενθάρρυνε την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα εναρμόνισης των εγγράφων ταυτότητας και διαμονής ή οποιουδήποτε βασικού χαρακτηριστικού τους, με στόχο τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας και την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετακινούμενοι πολίτες της ΕΕ στις χώρες υποδοχής τους.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/458 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 όσον αφορά την ενίσχυση των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα με χρήση οικείων βάσεων δεδομένων.

¹⁴ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ (αστυνομική και δικαστική συνεργασία, άσυλο και μετανάστευση) COM(2017) 794 final.
Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ (σύνορα και θεωρήσεις) και την τροποποίηση της απόφασης 2004/512/EK του Συμβουλίου, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 767/2008, της απόφασης 2008/633/ΔΕΥ του Συμβουλίου, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 και του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226.

Η οδηγία για την ελεύθερη κυκλοφορία (2004/38/EK) καθορίζει τις προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και της (τόσο προσωρινής όσο και μόνιμης) διαμονής στην Ένωση για τους πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους. Η οδηγία προβλέπει ότι, σε συνδυασμό με ένα έγκυρο δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο, οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους μπορούν να εισέλθουν και να διαμείνουν σε άλλο κράτος μέλος και να υποβάλουν αίτηση για κατάλληλα έγγραφα διαμονής. Ωστόσο, η οδηγία δεν ρυθμίζει τον τύπο και τις προδιαγραφές των δελτίων ταυτότητας που χρησιμοποιούνται για την είσοδο ή την έξοδο από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ομοίως, δεν προβλέπει συγκεκριμένα πρότυπα για έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους που δεν είναι πολίτες της ΕΕ, εκτός από τον τίτλο που δίνεται στα έγγραφα διαμονής, δηλαδή «Δελτίο διαμονής μέλους της οικογένειας ενός πολίτη της Ένωσης» (βλέπε *άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/38*).

Τα τελευταία έτη, έχουν θεσπιστεί πρότυπα της ΕΕ για αρκετά έγγραφα ταυτότητας και ταξιδιωτικά έγγραφα που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη. Το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει ήδη πρότυπα για τα χαρακτηριστικά ασφάλειας και τη χρήση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων (εικόνα προσώπου και δακτυλικά αποτυπώματα) στα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα που εκδίδονται από τα κράτη μέλη¹⁵ και ενιαίους τύπους για θεωρήσεις¹⁶ και άδειες διαμονής για υπηκόους τρίτων χωρών¹⁷. Τα πρότυπα αυτά εφαρμόζονται επίσης για την έκδοση αδειών τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας¹⁸ και αδειών που εκδίδονται στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τη νόμιμη μετανάστευση. Πρόσφατα εγκρίθηκε ένα νέο κοινό σχέδιο αδειών διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών με στόχο την περαιτέρω βελτίωση των χαρακτηριστικών ασφάλειας πάνω στις άδειες¹⁹. Ελλείψει μέτρων εναρμόνισης, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν τον επιθυμητό τύπο για τα δελτία διαμονής και μόνιμης διαμονής των μελών της οικογένειας διακινούμενων πολιτών της ΕΕ που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να επιλέξουν να ακολουθήσουν τον ίδιο «ενιαίο τύπο» που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών²⁰, που τροποποιήθηκε το 2017 όπως αναφέρεται ανωτέρω, υπό την προϋπόθεση ότι η ιδιότητα μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης επισημαίνεται με σαφήνεια στο δελτίο και ότι αποφεύγεται η σύγχυση με τις άδειες διαμονής, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο του κανονισμού 1030/2002²¹. Το 2008, τα κράτη μέλη εξέφρασαν τη θέλησή τους να χρησιμοποιούν τον ενιαίο τύπο για τον σκοπό αυτό σε δήλωση του Συμβουλίου²², και πολλά κράτη μέλη της ΕΕ ακολουθούν αυτή τη — νομικά μη δεσμευτική — δέσμευση.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 (ΕΕ L 385 της 29.12.2004, σ. 1). Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν υπόκεινται στην εφαρμογή αυτού του μέτρου.

¹⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1683/95 (ΕΕ L 164 της 14.7.1995, σ. 1).

¹⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 (ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1).

¹⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1931/2006 (ΕΕ L 405 της 30.12.2006, σ. 1).

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1954 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2017, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών.

²⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1).

²¹ Όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 5α του κανονισμού 1030/2002 του Συμβουλίου.

²² Έγγραφο του Συμβουλίου, της 11ης Ιουνίου 2008 (13.06), PV/CONS 26 JAI 188, 8622/08 ADD 1.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Σύμφωνα με το άρθρο 21 της ΣΛΕΕ, κάθε πολίτης της Ένωσης έχει δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών της ΕΕ. Το άρθρο 21 προβλέπει τη δυνατότητα της Ένωσης να αναλαμβάνει δράση και να θεσπίζει διατάξεις για να διευκολυνθεί το δικαίωμα των πολιτών να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, αν η δράση είναι αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου με σκοπό τη διευκόλυνση της άσκησης του εν λόγω δικαιώματος. Εφαρμόζεται η συνήθης νομοθετική διαδικασία.

Ο προτεινόμενος κανονισμός αποσκοπεί στη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ σε ένα ασφαλές περιβάλλον, δηλαδή να διευκολύνει το δικαίωμά τους να ταξιδεύουν και να διαμένουν σε οποιοδήποτε κράτος μέλος με τα εθνικά τους δελτία ταυτότητας και να υπάρχει εμπιστοσύνη ότι τα εν λόγω δελτία είναι αξιόπιστη απόδειξη της ιθαγένειας, καθώς και το δικαίωμά τους να βασίζονται στα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για τους ίδιους ως κατοίκους κράτους μέλους διαφορετικού από τη χώρα ιθαγένειας.

Η πρόταση θα προβλέπει πιο ασφαλή έγγραφα, μέσω βελτιωμένων χαρακτηριστικών ασφάλειας για τα εθνικά δελτία ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής, γεγονός που συνεπάγεται την άσκηση των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας σε ένα πιο ασφαλές περιβάλλον. Έτσι, θα προφυλάσσονται οι δημόσιες αρχές και οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους από την εγκληματικότητα, την πλαστογραφία και την απάτη σχετικά με τα έγγραφα. Συνεπώς, η πρόταση αυτή συμβάλλει στη βελτίωση της συνολικής ασφάλειας στο εσωτερικό της ΕΕ.

Το άρθρο 21 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ προβλέπει ρητά μια νομική βάση για μέτρα που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της άσκησης της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ, μεταξύ άλλων, μέσω της μείωσης του κινδύνου της απάτης υπό τη μορφή παραποίησης εγγράφων και μέσω της διασφάλισης της εμπιστοσύνης που απαιτείται για την ελεύθερη κυκλοφορία.

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Η απειλή τρομοκρατίας που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει διακρατική διάσταση και δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο από τα επιμέρους κράτη μέλη. Οι τρομοκράτες και οι δράστες σοβαρών αξιόποινων πράξεων δραστηριοποιούνται διασυνοριακά και, όπως τονίζεται στο σχέδιο δράσης του 2016, η απάτη σχετικά με τα έγγραφα έχει καταστεί παράγοντας διευκόλυνσης των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους. Τα ασφαλή δελτία ταυτότητας και έγγραφα διαμονής αποτελούν βασικά στοιχεία για την εξασφάλιση της εμπιστοσύνης που απαιτείται για την ελεύθερη κυκλοφορία εντός ενός χώρου ελευθερίας και ασφάλειας.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευθεί να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Μέχρι σήμερα, μεμονωμένα κράτη μέλη έχουν ασκήσει τις αρμοδιότητές τους για την εφαρμογή εθνικών πολιτικών όσον αφορά τα έγγραφα ταυτότητας και διαμονής χωρίς αναγκαστικά να λαμβάνουν υπόψη τον στόχο της διευκόλυνσης της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων ή της βελτίωσης της ασφάλειας εντός της Ένωσης. Έχουν ήδη ληφθεί διάφορα μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν σε εθνικό επίπεδο. Για παράδειγμα, ορισμένα κράτη μέλη έχουν δημιουργήσει ηλεκτρονικά μητρώα που επιτρέπουν σε φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα την εξακρίβωση της γνησιότητας των εγγράφων. Ωστόσο, δεν υπάρχει κοινή προσέγγιση για τη βελτίωση των χαρακτηριστικών ασφάλειας

των εγγράφων αυτών και τον καθορισμό των ελάχιστων στοιχείων που θα πρέπει να παρέχουν τα έγγραφα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να συνεχίζονται τα προβλήματα σε όλα τα κράτη μέλη και να υπάρχει μια «ανοικτή πόρτα» για την απάτη σχετικά με τα έγγραφα.

Αν δεν ληφθούν μέτρα σε επίπεδο ΕΕ με συνέπεια, τα κενά ασφάλειας δεν θα αντιμετωπιστούν πλήρως. Η έλλειψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε πιο πρακτικά προβλήματα για τους πολίτες της ΕΕ, τις εθνικές αρχές και τις επιχειρήσεις, δεδομένου ότι οι πολίτες ζουν και μετακινούνται σε όλη την Ένωση, καθώς και μεταξύ των συνόρων της Ένωσης. Η αντιμετώπιση συστημικών προβλημάτων σε σχέση με την ασφάλεια και την ελεύθερη κυκλοφορία, με σκοπό να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας για τα εθνικά δελτία ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής και μέσω ελάχιστων κοινών προτύπων, σαφώς απαιτεί δράση σε επίπεδο ΕΕ. Οι στόχοι οποιασδήποτε πρωτοβουλίας για να διορθωθεί η τρέχουσα κατάσταση δεν μπορούν να επιτευχθούν σε εθνικό επίπεδο. Όλα αυτά τα έγγραφα έχουν εγγενή ευρωπαϊκή διάσταση, επειδή συνδέονται με την άσκηση των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Η παρούσα πρόταση κανονισμού δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να εκδίδουν έγγραφα τα οποία επί του παρόντος δεν εκδίδονται.

- **Αναλογικότητα**

Η δράση της ΕΕ μπορεί να προσδώσει σημαντική αξία για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων και είναι, σε πολλές περιπτώσεις, ο μόνος τρόπος με τον οποίο μπορεί να επιτευχθεί και να διατηρηθεί ένα συγκλίνον και συμβατό σύστημα. Η ασφάλεια εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα εξωτερικά της σύνορα έχει δεχτεί μεγάλες πιέσεις τους τελευταίους μήνες και τα τελευταία χρόνια. Οι τρέχουσες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας έχουν υπογραμμίσει την άρρηκτη σχέση μεταξύ της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της αυστηρής διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων. Τα μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, όπως οι συστηματικοί έλεγχοι με χρήση βάσεων δεδομένων για όλα τα πρόσωπα, περιλαμβανομένων των πολιτών της ΕΕ, τα οποία διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα, αποδυναμώνονται αν το κύριο μέσο για την ταυτοποίηση των πολιτών είναι προβληματικό, ακόμα και σε εθνικό πλαίσιο.

Επίσης, οι πολίτες δεν μπορούν να βασίζονται στα έγγραφά τους για να ασκούν τα δικαιώματά τους αν δεν μπορούν να είναι βέβαιοι ότι τα έγγραφά τους θα γίνονται δεκτά εκτός του κράτους μέλους στο οποίο εκδόθηκαν.

Η εξάλειψη των «πιο αδύναμων κρίκων» και η θέσπιση ελάχιστων προτύπων για τις πληροφορίες που περιέχονται στα έγγραφα αυτά και για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας που είναι κοινά σε όλα τα κράτη μέλη που τα εκδίδουν, θα διευκολύνουν την άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας και θα βελτιώσουν την ασφάλεια εντός της ΕΕ και στα σύνορά της. Πολλά κράτη μέλη έχουν ήδη αναπτύξει και θέσπισαν απαραβίαστα δελτία ταυτότητας. Η πλήρης εναρμόνιση δεν είναι δικαιολογημένη και προτείνεται αναλογικό μέτρο με το οποίο διασφαλίζονται ελάχιστα πρότυπα ασφαλείας εγγράφων. Στα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνεται η εισαγωγή της υποχρεωτικής λήψης δακτυλικών αποτυπωμάτων, που είναι το πιο αξιόπιστο μέσο για τη εξακρίβωση της ταυτότητας ενός προσώπου και ένα αναλογικό μέτρο υπό το πρίσμα των απειλών κατά της ασφάλειας που αντιμετωπίζει η Ένωση. Για τα δελτία διαμονής που εκδίδονται για τα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, προτείνεται να χρησιμοποιηθούν οι ίδιοι τύποι μ' αυτούς που έχουν ήδη συμφωνηθεί σε επίπεδο Ένωσης στον κανονισμό 1030/2002 σχετικά με τις άδειες διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Ο κανονισμός αποτελεί το μόνο νομικό μέσο που εξασφαλίζει την άμεση και ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ σε όλα τα κράτη μέλη. Σε έναν τομέα όπου οι αποκλίσεις έχουν αποδειχθεί επιζήμιες για την ελεύθερη κυκλοφορία και την ασφάλεια, ο κανονισμός θα εξασφαλίσει την επίτευξη των επιθυμητών κοινών χαρακτηριστικών.

3. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η διαδικασία διαβούλευσης συνδυασμένη με εργαλεία γενικότερης εμβέλειας όπως μια δημόσια διαβούλευση με πιο στοχοθετημένες διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, η διαβούλευση έλαβε υπόψη τα σχόλια που έστειλαν απευθείας οι πολίτες και τη γνώμη της πλατφόρμας REFIT που ενθάρρυνε την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα εναρμόνισης των εγγράφων ταυτότητας και διαμονής ή οποιουδήποτε βασικού χαρακτηριστικού τους, με στόχο τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας και την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετακινούμενοι πολίτες της ΕΕ στις χώρες υποδοχής τους

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης περιλαμβάνονται στο παράρτημα 2 της εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρόταση.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνώσιας**

Η Επιτροπή ανέθεσε σύμβαση στο Centre for Strategy & Evaluation Services (CSES) για την εκπόνηση μελέτης με θέμα «Πρωτοβουλίες πολιτικής της ΕΕ σχετικά με έγγραφα διαμονής και ταυτότητας για τη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας» (ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2017).

Διενεργήθηκε επανεξέταση των εννοιών της πρωτοβουλίας από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής.

Μία μελέτη που διεξήχθη από το Milieu για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τίτλο «Το νομικό και πολιτικό πλαίσιο για τη δημιουργία ευρωπαϊκού δελτίου ταυτότητας», (The Legal and Political Context for setting up a European Identity Document) του Μαΐου του 2016, παρείχε επίσης χρήσιμες πληροφορίες²³.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρόταση έλαβε τη θετική γνώμη της Επιτροπής Ρυθμιστικού Ελέγχου, με ορισμένες προτάσεις για βελτίωση²⁴. Η εκτίμηση επιπτώσεων εξέτασε μια σειρά από επιλογές για τα δελτία ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής σε σύγκριση με την υπάρχουσα κατάσταση: μη δεσμευτικά μέτρα, ελάχιστες κοινές απαιτήσεις και ευρύτερη εναρμόνιση. Η υπάρχουσα κατάσταση θεωρήθηκε μη ικανοποιητική και δεν θεωρήθηκε αναλογική η ευρύτερη εναρμόνιση.

Ως εκ τούτου η προτιμώμενη επιλογή ήταν ο καθορισμός ελάχιστων προτύπων ασφάλειας για τα δελτία ταυτότητας και ελάχιστων κοινών απαιτήσεων για τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της ΕΕ, και, στην περίπτωση των δελτίων διαμονής για υπηκόους τρίτων χωρών που είναι μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, η χρήση του κοινού ενιαίου

²³ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556957/IPOL_STU\(2016\)556957_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556957/IPOL_STU(2016)556957_EN.pdf).

²⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

τύπου των αδειών διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών. Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να συνοδεύεται από μη δεσμευτικά μέτρα, ώστε να εξασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή η οποία θα είναι προσαρμοσμένη στη συγκεκριμένη κατάσταση και στις ειδικές ανάγκες κάθε κράτους μέλους.

Τα μέτρα στο πλαίσιο αυτής της επιλογής θα βελτιώσουν την αποδοχή των εγγράφων σε ολόκληρη την ΕΕ, ενώ τα ενισχυμένα χαρακτηριστικά ασφάλειας των εγγράφων που προβλέπονται θα αποφέρουν άμεσα και επαναλαμβανόμενα εξοικονόμηση κόστους και μειωμένο κόστος ταλαιπωρίας για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους, τις δημόσιες διοικήσεις (π.χ. συνοριοφύλακες που ελέγχουν τα έγγραφα) και τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών (π.χ. αεροπορικές εταιρείες, φορείς υγείας, τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και φορείς κοινωνικής ασφάλισης).

Άλλα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής περιλαμβάνουν τη μείωση της απάτης σχετικά με τα έγγραφα και της υποκλοπής της ταυτότητας και, εν γένει, βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας (μείωση του εγκλήματος, της απάτης και της τρομοκρατίας) εντός της ΕΕ και στα σύνορά της. Η υποχρεωτική λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων προστέθηκε στην προτιμώμενη επιλογή για τα δελτία ταυτότητας προκειμένου να αυξηθεί περαιτέρω η αποτελεσματικότητα όσον αφορά την ασφάλεια. Η ενσωμάτωση δύο βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων (εικόνα προσώπου, δακτυλικά αποτυπώματα) θα βελτιώσει την ταυτοποίηση προσώπων και θα εναρμονίσει το επίπεδο ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της ΕΕ καθώς και των δελτίων διαμονής που εκδίδονται για τα μέλη της οικογένειας τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών προς τα πρότυπα, αντιστοίχως, των διαβατηρίων που χορηγούνται στους πολίτες της ΕΕ και των αδειών διαμονής που εκδίδονται για υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν είναι μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ. Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων θα διευκολυνθεί μέσω των βελτιωμένων εγγράφων, διότι θα καταστεί δυνατή η ταχύτερη, ευκολότερη και ασφαλέστερη χρήση των εγγράφων.

Η περίοδος σταδιακής κατάργησης των δελτίων ταυτότητας και των δελτίων διαμονής για τα μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ που δεν συμμορφώνονται με τα πρότυπα που προβλέπονται στην προτιμώμενη επιλογή περιορίστηκε στα 5 έτη. Τα λιγότερο ασφαλή έγγραφα θα καταργηθούν σταδιακά εντός 2 ετών. Τυχόν περαιτέρω καθυστερήσεις στην υλοποίηση των εν λόγω τροποποιήσεων θα δημιουργήσουν μακροπρόθεσμα κενά ασφάλειας και θα περιορίσουν την αποτελεσματικότητα και τη συνοχή με άλλα προσφάτως εγκριθέντα μέτρα ασφάλειας εντός της ΕΕ και στα εξωτερικά της σύνορα. Ως εκ τούτου, η μικρότερης διάρκειας σταδιακή κατάργηση θα επιταχύνει τα οφέλη που παρέχουν τα βελτιωμένα έγγραφα όσον αφορά την ασφάλεια.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Η πρωτοβουλία περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2018 στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών REFIT στον χώρο δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη.

Αυτή η πρωτοβουλία ανταποκρίνεται στη γνώμη της πλατφόρμας REFIT. Στη γνώμη της²⁵, η πλατφόρμα REFIT ενθάρρυνε την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα εναρμόνισης των εγγράφων ταυτότητας και διαμονής ή οποιουδήποτε βασικού χαρακτηριστικού τους, με στόχο τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας και την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετακινούμενοι πολίτες της ΕΕ στις χώρες υποδοχής τους

Η Επιτροπή εξέτασε επίσης τις ευκαιρίες για απλούστευση και μείωση του φόρτου. Αυτοί που θα ωφεληθούν από την παρούσα πρόταση ποικίλλουν και εκτείνονται από τους πολίτες

²⁵

Γνώμη της πλατφόρμας REFIT XIII.3a, που εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2017.

έως τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση. Στην εκτίμηση των επιπτώσεων υπολογίστηκε η ετήσια επαναλαμβανόμενη εξοικονόμηση κόστους που προκύπτει από, μεταξύ άλλων, ταχύτερους ελέγχους προ της επιβίβασης σε ολόκληρη την ΕΕ, ταχύτερους ελέγχους των εγγράφων κατά το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών σε ολόκληρη την ΕΕ και από μειωμένες πληρωμές αποζημιώσεων για τις αρχές και τις αεροπορικές εταιρείες. Οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες διοικήσεις θα ωφεληθούν και από τη μείωση του κόστους ταλαιπωρίας μέσω της καλύτερης ενημέρωσης σχετικά με τους τύπους εγγράφων και τα δικαιώματα που συνδέονται μ' αυτά τα έγγραφα, μέσω της βελτιωμένης αποδοχής ασφαλέστερων εγγράφων.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα και προστασία δεδομένων**

Η παρούσα πρόταση επηρεάζει θετικά το θεμελιώδες δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή σύμφωνα με το άρθρο 45 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Χάρτης), αντιμετωπίζοντας τις δυσκολίες στην αναγνώριση και την ανεπαρκή ασφάλεια τόσο των δελτίων ταυτότητας όσο και των εγγράφων διαμονής, ιδίως για μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι χωρών της ΕΕ. Η βελτίωση της αξιοπιστίας της ταυτοποίησης θα καταστεί δυνατή μέσω της χρήσης βιομετρικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διασφαλίζουν τη δέουσα ακρίβεια και προστασία των δεδομένων.

Η παρούσα πρόταση συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των βιομετρικών δεδομένων. Υπάρχουν δυνητικές επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα των ατόμων, δηλαδή στο άρθρο 7 του Χάρτη σχετικά με τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και στο άρθρο 8 σχετικά με το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ατόμων, καθώς και η συλλογή, η πρόσβαση και η χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επηρεάζουν το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει του Χάρτη. Η παρέμβαση στα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα πρέπει να δικαιολογείται²⁶.

Όσον αφορά το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας δεδομένων, εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία της ΕΕ²⁷, δηλαδή ο κανονισμός 2016/679. Δεν προβλέπεται παρέκκλιση από το ενωσιακό καθεστώς προστασίας δεδομένων και τα κράτη μέλη θα εφαρμόσουν σαφείς κανόνες, προϋποθέσεις και αυστηρές εγγυήσεις σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, ανάλογα με την περίπτωση. Η υποχρεωτική καταχώριση των βιομετρικών

²⁶ Το ΔΕΕ καθόρισε κριτήρια για την αιτιολόγηση της εν λόγω παρέμβασης στο πλαίσιο του κανονισμού 2252/2004 στην υπόθεση C-291/12, *Schwarz κατά Stadt Bochum*, ECLI:EU:C:2013:670. Υπενθυμίζει ότι οι περιορισμοί στα δικαιώματα του Χάρτη πρέπει να «προβλέπονται από τον νόμο, δεν θίγουν το ουσιαστικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών και ότι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων» και διαπιστώνει ότι ο στόχος «για την πρόληψη της πλαστογράφησης των διαβατηρίων και ο δεύτερος, για την πρόληψη της δόλιας χρήσης τους» πληρούν τα εν λόγω κριτήρια.

²⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) και οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

στοιχείων στα δελτία ταυτότητας των πολιτών της ΕΕ και στα δελτία διαμονής που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών θα υλοποιηθεί με συγκεκριμένες εγγυήσεις σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τα διαβατήρια και άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα²⁸ και για τις άδειες διαμονής²⁹.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων και η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων τους, η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς από τις εθνικές αρχές και τους οργανισμούς της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα εγκρίνει πρόγραμμα για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου του παρόντος κανονισμού. Το πρόγραμμα παρακολούθησης ορίζει τα μέσα και τα διαστήματα συλλογής των δεδομένων και των λοιπών απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων. Τα κράτη μέλη θα υποβάλουν στην Επιτροπή ένα έτος μετά την έναρξή της εφαρμογής και, στη συνέχεια, σε ετήσια βάση, πληροφορίες που θεωρούνται ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική παρακολούθηση της λειτουργίας του παρόντος κανονισμού. Οι περισσότερες από τις πληροφορίες αυτές θα συγκεντρώνονται από τις αρμόδιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και, κατά συνέπεια, δεν θα χρειαστούν πρόσθετες προσπάθειες συλλογής δεδομένων.

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την προστιθέμενη αξία για την ΕΕ του προκύπτοντος νομικού πλαισίου, το νωρίτερο 6 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής για να εξασφαλιστεί ότι υπάρχουν επαρκή στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού. Η αξιολόγηση θα περιλαμβάνει διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη συγκέντρωση παρατηρήσεων σχετικά με τις επιπτώσεις των νομοθετικών τροποποιήσεων και των μη δεσμευτικών μέτρων που εφαρμόστηκαν. Το σημείο αναφοράς βάσει του οποίου θα υπολογιστεί η πρόοδος είναι η αρχική κατάσταση όταν η νομοθετική πράξη αρχίζει να ισχύει.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το κεφάλαιο I (άρθρα 1 και 2) της πρότασης περιγράφει το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Αφορά όλα τα έγγραφα που συνδέονται με την άσκηση του δικαιώματος στην ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της ΕΕ και των μελών των οικογενειών τους, και τα οποία αναφέρονται στην οδηγία 2004/38/ΕΚ για την ελεύθερη κυκλοφορία. Αυτά περιλαμβάνουν τα εθνικά δελτία ταυτότητας που επιτρέπουν την είσοδο και την έξοδο σε άλλο κράτος μέλος, τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της ΕΕ καθώς και τα δελτία διαμονής που εκδίδονται για τα μέλη οικογένειας πολιτών της ΕΕ τα οποία δεν είναι πολίτες της ΕΕ.

Το κεφάλαιο II αναφέρει λεπτομερώς στο άρθρο 3 τις γενικές απαιτήσεις, περιλαμβανομένων των ελάχιστων χαρακτηριστικών ασφάλειας που πρέπει να πληρούν τα εθνικά δελτία

²⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου.

²⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου.

ταυτότητας. Βασίζονται στις προδιαγραφές που προβλέπονται στο έγγραφο ICAO 9303. Οι εν λόγω προδιαγραφές ICAO είναι κοινές για τα αναγνώσιμα από μηχάνημα ταξιδιωτικά έγγραφα και εξασφαλίζουν παγκόσμια διαλειτουργικότητα όταν τα εν λόγω έγγραφα επαληθεύονται με οπτική επιθεώρηση και μηχανικώς αναγνώσιμο τρόπο.

Το άρθρο 4 περιγράφει τις ειδικές απαιτήσεις οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη συλλογή βιομετρικών στοιχείων.

Το άρθρο 5 προβλέπει πενταετή προθεσμία για τη σταδιακή κατάργηση των προηγούμενων τύπων, εκτός από τα δελτία που δεν είναι αναγνώσιμα από μηχανήματα σύμφωνα με το έγγραφο ICAO 9303, μέρος 3 (έβδομη έκδοση, 2015), που θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά εντός δύο ετών από την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού. Οι εν λόγω περίοδοι σταδιακής κατάργησης επιτρέπουν στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της να καλύψουν το υπάρχον κενό ασφάλειας για τα δελτία ταυτότητας το ταχύτερο δυνατόν, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις απαιτήσεις διαλειτουργικότητας αν τα δελτία ταυτότητας δεν πληρούν τα πρότυπα που ορίζονται στο έγγραφο ICAO 9303 μέρος 3 σχετικά με την αναγνωσιμότητα από μηχανήματα.

Το κεφάλαιο III (άρθρο 6) αφορά τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της ΕΕ. Τα έγγραφα αυτά διατίθενται για τους πολίτες της ΕΕ που έχουν ασκήσει το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία και αναφέρουν το δικαίωμα διαμονής των πολιτών στο κράτος μέλος υποδοχής, το οποίο χορηγείται απευθείας από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αποτελούν επίσης ένα μέσο για την απόδειξη διαμονής. Τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας σε σχέση με τον τύπο των εγγράφων αυτών θα διευκολύνουν την επαλήθευση και την εξακρίβωση γνησιότητας από άλλα κράτη μέλη, ιδίως στο κράτος μέλος καταγωγής του πολίτη.

Το κεφάλαιο IV ασχολείται με τα δελτία διαμονής που εκδίδονται για τα μέλη οικογένειας πολιτών της ΕΕ που έχουν ασκήσει το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία. Τα εν λόγω δελτία εκδίδονται για τα μέλη οικογενείας που δεν είναι οι ίδιοι πολίτες της Ένωσης. Αναφέρουν το παρεπόμενο δικαίωμα διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής ως μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ που ασκούν το δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία. Επιπλέον, όταν τα εν λόγω μέλη της οικογένειας υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης εισόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 539/2001 ή, ενδεχομένως, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τα δελτία διαμονής τους απαλλάσσουν από την υποχρέωση θεώρησης όταν συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν πολίτη της Ένωσης.

Επειδή πρόκειται για έγγραφο που μπορεί να συνεπάγεται απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης υπό αυτές τις συνθήκες, θα πρέπει να ενισχυθεί το επίπεδο της ασφάλειας των χαρακτηριστικών του. Ειδικότερα, τα χαρακτηριστικά ασφάλειας θα πρέπει να είναι τα ίδια με αυτά που προβλέπονται, όσον αφορά τις άδειες διαμονής που χορηγούν τα κράτη μέλη σε μη μόνιμους κατοίκους της ΕΕ, από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (άρθρο 7), όπως έχει τροποποιηθεί. Ωστόσο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, στον τίτλο του εγγράφου πρέπει να περιλαμβάνεται παραπομπή στην κατάσταση ως μέλος της οικογενείας πολίτη της Ένωσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν έναν τυποποιημένο κωδικό, ιδίως αν η παραπομπή είναι τόσο μεγάλη που δεν χωράει στο πεδίο τίτλου.

Λεπτομέρειες της ρύθμισης για τη σταδιακή κατάργηση των μη συμμορφούμενων δελτίων διαμονής ορίζονται στο άρθρο 8. Τα δελτία που έχουν ήδη εκδοθεί σύμφωνα με τον ενιαίο τύπο που περιγράφεται στον κανονισμό 1030/2002 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με

τον κανονισμό 380/2008, αλλά δεν περιέχουν ακόμη τις τροποποιήσεις που επέφερε ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/1954, θα καταργηθούν σταδιακά εντός πενταετίας από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού. Για τα άλλα δελτία, τα οποία δεν έχουν συμπεριλάβει ακόμη τις τροποποιήσεις που εισήγαγε ο κανονισμός 380/2008 και δεν συνάδουν μ' αυτό το επίπεδο ασφάλειας των εγγράφων, προβλέπεται συντομότερη σταδιακή κατάργηση εντός δύο ετών.

Το κεφάλαιο V περιλαμβάνει τις κοινές διατάξεις για τα τρία είδη εγγράφων.

Το άρθρο 9 περιγράφει την υποχρέωση των κρατών μελών να ορίσουν σημεία επαφής για την εφαρμογή του κανονισμού.

Το άρθρο 10 καθορίζει το πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων και αποσαφηνίζει περαιτέρω εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων.

Στο άρθρο 11 προβλέπεται ότι η Επιτροπή θα εγκρίνει ένα πρόγραμμα για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου του παρόντος κανονισμού.

Το άρθρο 12 ορίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και έκθεση σχετικά με τα κύρια πορίσματα της αξιολόγησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργήσει την αξιολόγηση του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας και σύμφωνα με τις παραγράφους 22 και 23 της Διοργανικής Συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016³⁰. Για να είναι σε θέση να εκδώσει αυτή την έκθεση, η Επιτροπή θα πρέπει να βασιστεί σε στοιχεία από τα κράτη μέλη.

Το άρθρο 13 προβλέπει ως ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ορίζει ότι η εφαρμογή του θα αρχίσει 12 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του.

³⁰

Interinstitutional Agreement between the European Parliament, the Council of the European Union and the European Commission on Better Law-Making of 13 April 2016; EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1-14.

Πρόταση

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης
και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη
των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το
άρθρο 21 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι Συνθήκες της ΕΕ επιδιώκουν να διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα την ασφάλεια και την προστασία των λαών τους, με την εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (2) Η ιθαγένεια της Ένωσης παρέχει σε κάθε πολίτη της Ένωσης το δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία, με την επιφύλαξη ορισμένων περιορισμών και όρων. Η οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου υλοποιεί το δικαίωμα αυτό³. Το άρθρο 45 του Χάρτη προβλέπει επίσης την ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής. Η ελεύθερη κυκλοφορία συνεπάγεται το δικαίωμα εξόδου και εισόδου στα κράτη μέλη με ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο.
- (3) Σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, τα κράτη μέλη οφείλουν να εκδίδουν και να ανανεώνουν τα δελτία ταυτότητας ή τα διαβατήρια για τους

¹ ΕΕ C της , σ. .

² ΕΕ C της , σ. .

³ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77).

υπηκόους τους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Επιπλέον, το άρθρο 8 της οδηγίας 2004/38/EK προβλέπει ότι μπορούν να απαιτούν από τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους να εγγραφούν στα μητρώα των αρμόδιων αρχών. Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να εκδίδουν βεβαιώσεις εγγραφής για τους πολίτες της Ένωσης, υπό τους όρους που καθορίζονται στην οδηγία. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται επίσης να εκδίδουν δελτία διαμονής για μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και, κατόπιν αιτήσεως, να εκδίδουν έγγραφα που πιστοποιούν τη μόνιμη διαμονή και δελτία μόνιμης διαμονής.

- (4) Το άρθρο 35 της οδηγίας 2004/38/EK προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αρνούνται, να τερματίζουν ή να ανακαλούν οποιοδήποτε δικαίωμα αναγνωριζόμενο από την παρούσα οδηγία, σε περίπτωση κατάχρησης δικαιώματος ή απάτης. Η πλαστογράφηση εγγράφων ή η παρουσίαση ψευδών περιστατικών ως πραγματικών όσον αφορά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το δικαίωμα διαμονής έχουν προσδιοριστεί ως τυπικές περιπτώσεις απάτης στο πλαίσιο της οδηγίας⁴.
- (5) Το σχέδιο δράσης 2016 για την ασφάλεια των εγγράφων εξέτασε τον κίνδυνο που απορρέει από πλαστά δελτία ταυτότητας και έγγραφα διαμονής⁵, και στην έκθεση 2017 για την ιθαγένεια περιέχεται δέσμευση για ανάλυση των επιλογών πολιτικής με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής.
- (6) Ο παρών κανονισμός δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν δελτία ταυτότητας ή έγγραφα διαμονής, όταν αυτά δεν προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία, ούτε θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να εκδίδουν άλλα έγγραφα διαμονής βάσει εθνικής νομοθεσίας που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, για παράδειγμα δελτία διαμονής που χορηγούνται σε όλους τους κατοίκους στην εθνική επικράτεια, ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς τους.
- (7) Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη χρήση των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής με λειτουργία ηλεκτρονικής ταυτοποίησης από τα κράτη μέλη για άλλους σκοπούς ούτε τους κανόνες που θεσπίζει ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶, ο οποίος προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης σε επίπεδο Ένωσης, κατά την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες και βοηθάει τους πολίτες που μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος θεσπίζοντας την υποχρέωση αναγνώρισης των μέσων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης από το άλλο κράτος μέλος. Τα βελτιωμένα δελτία ταυτότητας αναμένεται να εξασφαλίσουν ευκολότερη ταυτοποίηση και να συμβάλουν στην καλύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες.
- (8) Ο κατάλληλος έλεγχος των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής προϋποθέτει ότι τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τον σωστό τίτλο για κάθε είδος

⁴ COM(2013) 837 final της 25.11.2013 σ. 7 και COM(2013) 313 τελικό της 2.7.2009 σ. 15.

⁵ COM(2016) 790 final.

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/EK (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73).

εγγράφου. Προκειμένου να διευκολύνεται ο έλεγχος των εγγράφων σε άλλα κράτη μέλη, ο τίτλος του εγγράφου θα πρέπει να παράσχεται, επίσης, σε μία τουλάχιστον άλλη επίσημη γλώσσα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

- (9) Τα χαρακτηριστικά ασφάλειας είναι αναγκαία για να εξακριβωθεί η γνησιότητα ενός εγγράφου καθώς και η ταυτότητα ενός προσώπου. Η θέσπιση ελάχιστων προτύπων ασφάλειας και η ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων στα δελτία ταυτότητας και τα δελτία διαμονής για τα μέλη της οικογενείας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους είναι σημαντικό βήμα για να καταστεί ασφαλέστερη η χρήση τους στην Ένωση. Η συμπερίληψη αυτών των βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων αναμένεται να δώσει τη δυνατότητα στους πολίτες να επωφελούνται πλήρως από τα δικαιώματά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία.
- (10) Οι τεχνικές προδιαγραφές του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) έγγραφο 9303 (έβδομη έκδοση, 2015) για τα αναγνώσιμα από μηχανήματα έγγραφα που εξασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της αναγνωσιμότητας από μηχανήματα και της χρήσης οπτικού ελέγχου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.
- (11) Η μέθοδος λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων και της εικόνας προσώπου θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες των παιδιών και να εφαρμόζεται σύμφωνα με τις εγγυήσεις που ορίζονται στο άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού.
- (12) Η θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων ασφάλειας και προδιαγραφών για τον μορφότυπο των δελτίων ταυτότητας θα πρέπει να επιτρέπει στα κράτη μέλη να βασίζονται στη γνησιότητα αυτών των εγγράφων όταν οι πολίτες της ΕΕ ασκούν το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία. Ενώ διατηρείται η δυνατότητα πρόβλεψης πρόσθετων εθνικών χαρακτηριστικών, θα πρέπει, ωστόσο, να διασφαλίζεται ότι τα χαρακτηριστικά αυτά δεν μειώνουν την αποτελεσματικότητα των κοινών χαρακτηριστικών ασφάλειας ούτε επηρεάζουν αρνητικά τη διασυνοριακή διαλειτουργικότητα των δελτίων ταυτότητας, όπως είναι η δυνατότητα ανάγνωσης των δελτίων ταυτότητας από μηχανήματα που χρησιμοποιούνται από κράτη μέλη διαφορετικά από εκείνα της έκδοσης.
- (13) Ο κανονισμός τηρεί τις υποχρεώσεις που ορίζονται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η οποία έχει κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη και την Ένωση⁷. Ως εκ τούτου, πρέπει να ενθαρρύνεται η ενσωμάτωση πρόσθετων χαρακτηριστικών που καθιστούν τα δελτία ταυτότητας πιο προσιτά και φιλικά προς τα άτομα με αναπηρίες, όπως είναι τα άτομα με προβλήματα όρασης.
- (14) Τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν ορισμένες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αναγνωρίζονται ως τέτοια σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό αναμένεται να διευκολύνει την αναγνώριση της χρήσης του δικαιώματος του μετακινούμενου

⁷ ΕΕ L 23 της 26.11.2009.

πολίτη της ΕΕ στην ελεύθερη κυκλοφορία καθώς και των δικαιωμάτων που συνεπάγεται η χρήση αυτή, αλλά η εναρμόνιση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα ενδεικνυόμενα για την αντιμετώπιση των αδυναμιών των σημερινών εγγράφων.

- (15) Όσον αφορά τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για τα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, είναι σκόπιμο να γίνεται χρήση του ίδιου μορφοτύπου και των ίδιων χαρακτηριστικών ασφάλειας μ' αυτά που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002⁸ του Συμβουλίου για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών, όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954⁹. Τα έγγραφα αυτά απαλλάσσουν τους κατόχους τους όχι μόνο από την προσκόμιση απόδειξης για το δικαίωμα διαμονής, αλλά και από την απαίτηση θεώρησης, η οποία διαφορετικά θα ήταν υποχρεωτική για τους κατόχους τους, όταν συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν πολίτη της Ένωσης εντός του εδάφους της Ένωσης.
- (16) Το άρθρο 10 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ προβλέπει ότι τα έγγραφα που εκδίδονται για τα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους καλούνται «Δελτίο διαμονής μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης».
- (17) Τα δελτία ταυτότητας και τα δελτία διαμονής μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης με ανεπαρκή πρότυπα ασφάλειας θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον κίνδυνο ασφάλειας όσο και τα έξοδα που προκύπτουν για τα κράτη μέλη. Γενικά, η περίοδος των πέντε ετών θα πρέπει να είναι επαρκής για να επιτυγχάνεται ισορροπία μεταξύ της συχνότητας με την οποία τα έγγραφα συνήθως αντικαθίστανται και της ανάγκης να καλυφθεί το υπάρχον κενό ασφάλειας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, για τα δελτία που δεν έχουν σημαντικά χαρακτηριστικά, ιδίως αναγνωσιμότητα από μηχανήματα, απαιτείται για λόγους ασφαλείας μικρότερη περίοδος δύο ετών.
- (18) Όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)¹⁰. Είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν περαιτέρω οι εγγυήσεις που εφαρμόζονται για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να έχουν επίγνωση ότι στα έγγραφά τους υπάρχει μέσο αποθήκευσης που περιέχει τα δικά τους βιομετρικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας χωρίς επαφή, καθώς και να γνωρίζουν όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται τα δεδομένα που περιέχονται στο δελτίο ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής. Σε κάθε περίπτωση, τα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει να έχουν πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας στα δελτία ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής τους και να μπορούν να τα διορθώσουν.

⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1).

⁹ ΕΕ L 286 της 1.11.2017, σ. 9.

¹⁰ ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1.

- (19) Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί στον παρόντα κανονισμό η βάση για τη συλλογή και την αποθήκευση δεδομένων στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής. Σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία ή τη νομοθεσία της Ένωσης, τα κράτη μέλη μπορούν να αποθηκεύουν άλλα δεδομένα σε μέσο αποθήκευσης για ηλεκτρονικές υπηρεσίες ή άλλους σκοπούς που αφορούν το δελτίο ταυτότητας ή το έγγραφο διαμονής. Η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής τους και των σκοπών για τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν, θα πρέπει να επιτρέπεται από το εθνικό ή το ενωσιακό δίκαιο. Όλα τα εθνικά δεδομένα θα πρέπει να είναι φυσικά ή λογικά διαχωρισμένα από τα βιομετρικά δεδομένα που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.
- (20) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αρχίσουν να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό το αργότερο 12 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του. Από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκδίδουν έγγραφα που πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
- (21) Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού τρία έτη μετά την ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του, καθώς και έκθεση σχετικά με την καταλληλότητα του επιπέδου ασφάλειας. Σύμφωνα με τις παραγράφους 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου¹¹, η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί σε αξιολόγηση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού βάσει πληροφοριών που συλλέγονται μέσω ειδικών ρυθμίσεων παρακολούθησης προκειμένου να εκτιμηθούν οι πραγματικές επιπτώσεις του κανονισμού, καθώς και η ανάγκη για ανάληψη περαιτέρω δράσης.
- (22) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (23) Ο παρών κανονισμός τηρεί τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές που αναγνωρίζονται ειδικότερα από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και, ιδίως, το δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής,

¹¹ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου της 13ης Απριλίου 2016· ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1-14.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός ενισχύει τα πρότυπα ασφάλειας που εφαρμόζονται στα δελτία ταυτότητας τα οποία εκδίδουν τα κράτη μέλη για τους υπηκόους τους και στα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους κατά την άσκηση του δικαιώματός τους στην ελεύθερη κυκλοφορία.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε:

- α) δελτία ταυτότητας που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους υπηκόους τους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/38/EK·
- β) βεβαιώσεις εγγραφής που έχουν εκδοθεί για τους πολίτες της Ένωσης που διαμένουν για περίοδο μεγαλύτερη των τριών μηνών σε κράτος μέλος υποδοχής σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2004/38/EK και έγγραφα πιστοποίησης μόνιμης διαμονής που χορηγούνται στους πολίτες της Ένωσης κατόπιν αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2004/38/EK·
- γ) δελτία διαμονής που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 2004/38/EK και δελτία μόνιμης διαμονής που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 20 της οδηγίας 2004/38/EK.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΕΘΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 3

Πρότυπα ασφάλειας/μορφότυπος/προδιαγραφές

- (1) Τα δελτία ταυτότητας που εκδίδονται από τα κράτη μέλη παράγονται σε μορφότυπο ID-1 και πληρούν τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας που παρατίθενται στο έγγραφο ICAO 9303 (έβδομη έκδοση, 2015).
- (2) Ο τίτλος του εγγράφου («Δελτίο ταυτότητας») συντάσσεται στην επίσημη γλώσσα ή στις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους που το εκδίδει και σε μία τουλάχιστον άλλη επίσημη γλώσσα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

- (3) Τα δελτία ταυτότητας περιλαμβάνουν μέσο αποθήκευσης υψηλής ασφαλείας το οποίο περιέχει εικόνα του προσώπου του κατόχου του δελτίου και δύο δακτυλικά αποτυπώματα που έχουν καταχωριστεί σε διαλειτουργικούς μορφοτύπους.
- (4) Το μέσο αποθήκευσης διαθέτει επαρκή χωρητικότητα και ικανότητα προκειμένου να διασφαλίζεται η ακεραιότητα, η γνησιότητα και η εμπιστευτικότητα των δεδομένων. Τα δεδομένα που αποθηκεύονται πρέπει να είναι προσβάσιμα χωρίς επαφή και ασφαλισμένα όπως προβλέπεται στις εκτελεστικές αποφάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002.
- (5) Τα ακόλουθα πρόσωπα απαλλάσσονται από την υποχρέωση παροχής δακτυλικών αποτυπωμάτων:
 - α) παιδιά κάτω των 12 ετών·
 - β) πρόσωπα από τα οποία η λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων είναι για σωματικούς λόγους αδύνατη.
- (6) Τα κράτη μέλη μπορούν να αναγράφουν προς εθνική χρήση στοιχεία και παρατηρήσεις, όπως απαιτείται σύμφωνα με τις εθνικές τους διατάξεις.
- (7) Αν τα κράτη μέλη ενσωματώνουν διπλή διεπαφή ή ξεχωριστό μέσο αποθήκευσης στο δελτίο ταυτότητας, το πρόσθετο μέσο αποθήκευσης συμμορφώνεται με τα σχετικά πρότυπα ISO και δεν επηρεάζει το μέσο αποθήκευσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3.
- (8) Αν τα κράτη μέλη αποθηκεύουν στα δελτία ταυτότητας δεδομένα για ηλεκτρονικές υπηρεσίες όπως η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και οι ηλεκτρονικές επιχειρηματικές δραστηριότητες, τα εθνικά δεδομένα πρέπει να είναι φυσικά ή λογικά διαχωρισμένα από τα βιομετρικά δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 3.
- (9) Αν τα κράτη μέλη προσθέσουν εθνικά χαρακτηριστικά ασφαλείας στα δελτία ταυτότητας, η διασυνοριακή διαλειτουργικότητα των δελτίων ταυτότητας και η αποτελεσματικότητα των ελάχιστων προτύπων ασφάλειας δεν πρέπει να μειωθεί.
- (10) Τα δελτία ταυτότητας έχουν μέγιστη διάρκεια ισχύος 10 ετών. Παρεκκλίσεις είναι δυνατόν να προβλέπονται για συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες.

Άρθρο 4

Συλλογή βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων

- (1) Τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία συλλέγονται από εκπαιδευμένο και δεόντως εξουσιοδοτημένο προσωπικό που ορίζεται από τις εθνικές αρχές οι οποίες είναι υπεύθυνες για την έκδοση δελτίων ταυτότητας.
- (2) Αν προκύψουν δυσκολίες στη συλλογή των βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι υφίστανται κατάλληλες διαδικασίες για να διασφαλίζεται η προστασία της αξιοπρέπειας του ενδιαφερομένου.

Άρθρο 5

Σταδιακή κατάργηση

Δελτία ταυτότητας που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή πέντε έτη μετά την [ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού], ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Ωστόσο, δελτία ταυτότητας που δεν περιλαμβάνουν μια λειτουργική αναγνώσιμη από μηχανές ζώνη (MRZ) σύμφωνα με το έγγραφο ICAO 9303, μέρος 3 (έβδομη έκδοση, 2015) παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή έως δύο έτη μετά την [ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού], ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III ΕΓΓΡΑΦΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 6

Ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να αναφέρονται

Τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους πολίτες της Ένωσης πρέπει να αναφέρουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α) τον τίτλο του εγγράφου στην επίσημη γλώσσα ή στις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους που το εκδίδει και σε μία τουλάχιστον άλλη επίσημη γλώσσα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης·
- β) σαφή αναφορά ότι το έγγραφο που εκδίδεται είναι σύμφωνο με την οδηγία 2004/38/EK·
- γ) αριθμό του εγγράφου·
- δ) όνομα [επώνυμο και όνομα (-τα) του κατόχου]·
- ε) ημερομηνία γέννησης του κατόχου·
- στ) ημερομηνία έκδοσης·
- ζ) τόπο έκδοσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV ΔΕΛΤΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΥΠΗΚΟΟΙ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ

Άρθρο 7

Ενιαίος μορφότυπος

- (1) Κατά την έκδοση δελτίων διαμονής για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τον ίδιο μορφότυπο με τον μορφότυπο που ορίζεται από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών,

όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954 και όπως τέθηκε σε εφαρμογή από τις διατάξεις της απόφασης C(2002) 3069 της Επιτροπής, της 14ης Αυγούστου 2002, για τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών για την υλοποίηση ενιαίου τύπου αδειών διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών, όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά με την απόφαση της Επιτροπής C(2013) 6178 της 30.9.2013.

- (2) Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το δελτίο αναφέρει σαφώς ότι έχει εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2004/38/ΕΚ και φέρει τον τίτλο «Δελτίο διαμονής μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης» ή «Δελτίο μόνιμης διαμονής μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης», αντίστοιχα. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τον τυποποιημένο κωδικό «Art 10 DIR 2004/38/EC» ή «Art 20. DIR. 2004/38/EC», αντίστοιχα.
- (3) Τα κράτη μέλη μπορούν να αναγράφουν προς εθνική χρήση δεδομένα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Κατά την εισαγωγή και την αποθήκευση των εν λόγω δεδομένων, τα κράτη μέλη τηρούν τις ίδιες απαιτήσεις με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 4 εδάφιο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954.

Άρθρο 8

Σταδιακή κατάργηση των υφιστάμενων δελτίων διαμονής

- (1) Τα δελτία διαμονής των μελών της οικογένειας πολιτών της Ένωσης που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, τα οποία δεν είναι σε μορφότυπο που ορίζεται για τις άδειες διαμονής στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 380/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στις [ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού] παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή έως [δύο έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού], ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.
- (1) Τα δελτία διαμονής των μελών της οικογένειας πολιτών της Ένωσης που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, τα οποία είναι σε μορφότυπο που ορίζεται για τις άδειες διαμονής στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 380/2008, αλλά δεν είναι σε μορφότυπο που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954 στις [ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού] παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή έως [πέντε έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού], ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 9

Σημείο επαφής

- (1) Κάθε κράτος μέλος ορίζει μια αρχή ως σημείο επαφής για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Γνωστοποιεί το όνομα της εν λόγω αρχής στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη. Αν ένα κράτος μέλος τροποποιήσει την ορισθείσα αρχή, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη αναλόγως.
- (2) Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα σημεία επαφής του γνωρίζουν και είναι σε θέση να συνεργαστούν με τις υπάρχουσες και τις σχετικές υπηρεσίες πληροφόρησης και παροχής βοήθειας σε ενωσιακό επίπεδο, όπως είναι το Your Europe, το SOLVIT, το EURES, οι φορείς που προβλέπονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2014/54/ΕΕ, το Enterprise Europe Network και οι υπηρεσίες μίας στάσης.

Άρθρο 10

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

- (1) Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, κάθε πρόσωπο για το οποίο εκδίδεται δελτίο ταυτότητας ή έγγραφο διαμονής έχει το δικαίωμα να επαληθεύει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα έγγραφα, καθώς επίσης, όταν ενδείκνυται, να ζητά τη διόρθωση ή την απάλειψη δεδομένων.
- (2) Άλλες πληροφορίες αναγνώσιμες από μηχανήματα περιλαμβάνονται στο δελτίο ταυτότητας ή στο έγγραφο διαμονής μόνο αν είναι σύμφωνες με τον παρόντα κανονισμό ή με την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους έκδοσης.
- (3) Τα βιομετρικά στοιχεία που συλλέγονται και αποθηκεύονται στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής χρησιμοποιούνται μόνο σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο για την εξασφάλιση:
 - (a) της γνησιότητας του δελτίου ταυτότητας ή του εγγράφου διαμονής·
 - (b) της ταυτότητας του κατόχου μέσω άμεσα διαθέσιμων συγκρίσιμων χαρακτηριστικών στις περιπτώσεις που είναι υποχρεωτική διά νόμου η επίδειξη δελτίου ταυτότητας ή εγγράφου διαμονής.

Άρθρο 11

Παρακολούθηση

Το αργότερο δώδεκα μήνες μετά την έναρξη ισχύος, η Επιτροπή καταρτίζει αναλυτικό πρόγραμμα παρακολούθησης των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων του παρόντος κανονισμού.

Το πρόγραμμα παρακολούθησης ορίζει τα μέσα με τα οποία και τα διαστήματα στα οποία συλλέγονται τα δεδομένα και τα λοιπά απαραίτητα στοιχεία. Ορίζει συγκεκριμένα τη δράση που θα αναλάβει η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ως προς τη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων και των λοιπών στοιχείων.

Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή όλα τα αναγκαία δεδομένα και άλλα στοιχεία για την παρακολούθηση.

Άρθρο 12

Υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση

- (1) Τέσσερα έτη μετά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
- (2) Το νωρίτερο έξι έτη από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση του παρόντος κανονισμού και υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις κύριες διαπιστώσεις της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Η αξιολόγηση διενεργείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας.
- (3) Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή όλα τα αναγκαία στοιχεία για την εκπόνηση των εκθέσεων.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από τις [12 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος